अन्वालोचन (anv-ālocana) *n.* act of thinking or pondering over स एव प्रथमः संभूतोऽनुवीक्ष्यान्वालोचनं कृत्वा BṛĀraUBh. 79.14 (*on* i.4.1)

अन्वालोच्य (anvāloc-ya) *ger.* having thought of or pondered over सः एवं तपः तप्त्वा श्रौतं ज्ञानमन्वालोच्य सृष्टिसाधनभूतं मिथुनम् उत्पादयते PraśnaUBh. 240.15 (*on* 1.4)

अन्वावप् (anv-āvap-) I.U. **A** to pour out additionally निरुप्तेष्वन्वावपति भक्षाणां प्ररेकाय BhārŚS. i.19.12; यद्यन्नीयाद् धाना अस्मा अन्वावपेयुः सक्तूनस्मा अन्वावपेयुर्घृतमस्मा अन्वानयेयुः BhārŚS. x.10.8; ĀpaŚS. x.16.13; HirŚS. x.2.51 (1055.28); चतुरो मुष्टीन्निरूप्य बह्वन्वावपति ĀpaŚS. viii. 10. 1; यथादैवतं चतुरो मुष्टीन्निर्वपति त्रिर्मन्त्रेण तूष्णीं चतुर्थं निरूप्यान्वावपति VaikhāŚS. iv.4.12; HirŚS. i.5.23 (122.6); **B** to scatter in addition शान्त्युदकं करोत्यसकलं चातनानां चान्वावपते KauśiSū. 80.12.

अन्वावर्तित (anv-āvartita) *adj.* **1** handed over or given to स चेदकृतार्थो भवति यस्यार्थे तेन तत्पुस्तकमन्वावर्तितम् BodhiBhū. 88.17; **2** converted, turned favourably त्रिपिटः संवृत्तो धार्मकथिको युक्तमुक्तप्रतिभानः। यावत्तेनान्यतमो गृहपतिरन्वावर्तितः GiMS. iii(1). 211.5.

अन्वावह् (anv-āvah-) I.U. to carry with or convey to in the proximity of अनु त्रिशोकः शतमावहन्नृन्कुत्सेन रथो यो असत्ससवान् ṚV. x.29.2; AV. xx.76.2.

अन्वावाप (anv-āvāpa) *m.* side-insertion दण्डबाहुल्यमावापः। पत्तिबाहुल्यं प्रत्यावापः। एकाङ्गबाहुल्यमन्वावापः। दूष्यबाहुल्यमत्यावापः ArthŚā. iii.130.5 (10.5)

अन्वाविश् (anv-āviś-) VI.P. **1A** to enter after सूर्यः ... अनु द्यावापृथिवी आ विवेश AV. vii.82.4; तमुत्तङ्कोऽन्वाविवेश तेनैव बिलेन MahāBhā. i.3.138; अचिन्तयत् कथमिमे ... भूषिताः। ... कथमन्वाविशन्निह MahāBhā. iv.1123*(2); **1B** to occupy, to pervade प्रीतिश्च पुरुषव्याघ्र दुर्योधनमथास्पृशत्। ह्रीश्च क्रोधश्च बीभत्सुं क्षणेनान्वविशच्च ह MahāBhā. i.126.11; बहूनप्याविशन् (v.l. °न्वाविशन्) मोहो भीरून्हृदयदुर्बलान् MahāBhā. vii.31.32; **2** to follow, to act accordingly यथा ह्येवेह प्रजा अन्वाविशन्ति यथानुशासनम् ChāndoU. viii.1.5; इह लोके प्रजाः यथानुशासनं राजशासनं यथा तथा अन्वाविशन्ति लभन्ते ŚrutaPra. ii.37.28. (*on* i.3.13); **3** to merge into न हीमा व्यक्तयः परस्परमन्वाविशन्ति भेदाभावेन सामान्यस्यैवाभावप्रसङ्गात् PramāVāSvopVṛ. 25.15.

अन्वाविश्य (anvāviś-ya) *ger.* having entered यदेतद्भूतान्यन्वाविश्य। दैवीं वाचं वदसि TaiĀ. iv.34.1 (553.1)(comm. यक्षादिभूतानि ... मनुष्यान् अनुप्रविश्य); BaudhŚS. i. 293.8; BhārŚS.xi. 19.12; ĀpaŚS. xv.19.4; HirGS. i.16.19.

अन्वावृत् (anv-āvṛt-) I.A. **1A** to turn around, to roll over or along विश्वाः पिन्वथः स्वसरस्य धेना अनु वामेकः पविरा ववर्त ṚV. v.62.2; MaiS. iv.14.10 (iv.231.13); TaiBr.II.viii. 6.6; तामेवात्रेषामन्वावर्तेत सा ह्यस्य प्राचि वर्तमानस्य दक्षिणेषा भवति LāṭyāŚS. v. 5.13; **1B** to turn after सूर्यस्यावृतमन्वावर्ते दक्षिणामन्वावृतम्। सा मे द्रविणं यच्छतु AV. x.5.37; AV. (P.) x.10.3; xvi. 132.2; KāṭhS.5.5 (i.47.22); 32.5 (iii.23.13); ऐन्द्रीमावृतमन्वावर्त इत्याह TaiS. I.vii.6.2; BaudhŚS.i.100.6; सर्वानृतूनन्वायुरन्वावरीवर्ति MaiS.iii.2.9 (iii.29.9); एतस्य वा एत आवृतमन्वावर्तन्त JaimiBr. 2.373; ऐन्द्रीमावृतमावर्त आदित्यस्यावृतमन्वावर्त इति दक्षिणं बाहुमन्वावर्तते ŚāṅkhāA. 4.8 (15.29); ŚāṅkhāŚS. i.6.5.; iv. 12.10; KauṣīGS. ii.2.12; BaudhŚS. i. 93.14; BhārŚS. iv. 21.2; ऐन्द्रीमावृतमन्वावर्त इति प्रदक्षिणमावर्तते ĀpaŚS.iv.15.2; HirŚS.vi. 4.21 (526.21); समुद्रं मावपदमादित्यस्यावृतमन्वावर्त इति प्रदक्षिणमन्वावर्तते HirŚS. xxi.2.20 (696.27); **1C** to turn towards स प्राचीं दिशमन्वावर्तते ŚatBr. (K.) V. i.1.22; **1D** to turn around आदित्यस्यावृतमन्वावर्त इति दक्षिणं बाहुमन्वावर्तते ŚāṅkhāA. 4.8 (15.29); 4.9. (16.11); KauṣīBrU. 2.5 (198.27); **2** to drive or move after, i.e. to take care of अग्नेः पूर्वे भ्रातरो अर्थमेतं रथीवाध्वानमन्ववावरीवुः ṚV. x.51.6; **3** to reverse अन्वाभिप्लविकाः स्तोमा आवर्तन्ते दशरात्रमनु पृष्ठ्यस्तोमाः Kauṣī Br. 26.2 (121.1); **4** to follow उपातीतास्वन्वावर्तेरन् ĀśvaŚS. I.v.1.16; अध्वर्युमन्वावर्तेरन्सर्पन्तः LāṭyāŚS. i.11.16; DrāhyŚS. iii. 3.24; अन्वावर्तामहि वयं यत्तु तं पापपूरुषम् MahāBhā. x.2.28; **5** to be in accordance with, cf. **अन्वावृत्तA**; **6** (caus.) to convert (used wrongly) वो यस्तावदचेतनान् भावानन्वावर्तयति, स युष्मात्रान्वावर्तयिष्यातीति Divyā.79.16; श्रमणो गौतमो मदीयान्श्रावकानन्वावर्तयिष्यति Divyā.101.26; यदप्यस्माकमेकं भिक्षुकुलम् तदपि श्रमणो गौतमोऽन्वावर्तयति Divyā.162.13; cf. DBHS.

अन्वावृत् (anv-āvṛt) *adj.* following लोकतो नक्षत्राण्यन्वावृतश्च KauṣīGS. iv.4.20.

अन्वावृतम् (anvāvṛtám) *adv.* as to the order of proceeding अथातोऽन्वावृतम् ŚatBr. VIII.iv.4.1; VIII.vi.1.23.

अन्वावृत्त (anv-āvṛtta) *adj.* **A** which is in accordance with यस्य प्रसव्या आदित्यस्यान्वावृत्ता वकलाः स यूप्यः स स्वर्ग्यः KauṣīBr. 10.2 (46.4); **B** who has followed ते द्वया एवान्वावृत्ता आसन्देवाश्च मनुष्याश्च ŚāṅkhāŚS. x.15.2.

अन्वावृत्ति (anv-āvṛtti) *f.* act of moving, i.e. operation (of divisions) तिर्यग्वृत्तिर्दण्डः। समस्तानामन्वावृत्तिर्भोगः ArthŚā. iii.137.4 (10.6); NītiSā. 20.42.

अन्वावृत्य (anvāvṛt-ya) *ger.* **A** having turned around or along परिधाय दक्षिणं बाहुमन्वावृत्य ... यथावसथमभ्युपेयात् KauṣīBr. 9.4 (43.2); ऐन्द्रीमावृतमावर्त आदित्यस्यावृतमन्वावर्त इति दक्षिणं बाहुमन्वावृत्य ŚāṅkhāŚS. i.6.5; iv.12.10; ŚāṅkhāGS. ii.3.2; सव्यमन्वावृत्य ... आहवनीयमुपतिष्ठते MānŚS. 28.7; सव्यं बाहुमन्वावृत्य ... प्रताप्यैवं दक्षिणैव प्रतीच्येवमुदीची यथालिङ्गमव्यावर्तमानः GobhiGS. iii.7.15; **B** having gone after तं हान्वावृत्योचुर्ऋषे नमस्तेऽस्तु ... इति KauṣīBr. 12.3 (54.8); गामन्वावृत्यावर्तयति MānŚS. 100.2.

अन्वाशास् (anv-āśās-) II.Ā. to hope, to expect अन्वाशिष्म वयमर्जुन त्वयि यियासवो बहु कल्याणमिष्टम् MahāBhā. viii. 48.4.

अन्वाशी (anv-āśī-) II.Ā. to lie along, to be extended over कियद्द्विष्यदन्वाशयेऽस्य (स्कम्भस्य) AV. x.7.9.

अन्वाश्रित (anv-āśrita) *adj.* [*f.* –ā] **1** placed along गङ्गामन्वाश्रितां नदीम्। निषादराजो दृष्ट्वैव ज्ञातीन्संत्वरितोऽब्रवीत् Rāmā. ii.78.1; **2** resting on मरुता नर्तितं वृक्षमन्वाश्रितलता इव TriṣaŚaPuC. i.2.874.

अन्वास् (anv-ās-) II.Ā. **1Ai** to attend on **1Aii** to wait upon **1Aiii** to wait for **1B** to be engaged in, to participate in (religious rite) **2A** to remain, to be present **2B** to abide by **3A** to take a seat at or near or around **3B** to take a seat subsequently **4** (pass.) to be followed **5** to approach **1Ai** to attend on पुश्चात् प्राचीमुत्तमामुपं दधाति तस्मात् पुश्चात् प्राची पत्नी अन्वास्ते TaiS. V.iii.7.3; MaiS. i.4.8 (i.56.12); iii.3.1 (iii.32.11); न पत्न्यन्वास्ते। न संयाजयन्ति। यत्पत्न्यन्वासीत। ...। प्रमायुकास्याह। तस्मान्नान्वास्ते TaiBr. I.vi.9.11; III.iii.3.2; एतद्युक्ता मे यज्ञमन्वासाता इति ŚatBr. I.iii.1.12 इयं न हिनस्ति तस्माद् दक्षिणत इवैवान्वासीत ŚatBr. I.iii.1.17; अदितिः सा देवानां पत्नी सा यज्ञं देवानां पश्चात्प्राच्यन्वास्ते ŚatBr. (K.) II.ii.4.14; पत्नी यज्ञपुच्छमन्वास्ते BaudhŚS. iii.259.3; युक्ता मे यज्ञमन्वासाता इति यजमानः संप्रेष्यति ĀpaŚS. ii.5.10; नाराजके जनपदे सत्राण्यन्वासते दान्ता ब्राह्मणाः संशितव्रताः Rāmā. ii.61.12; (**pass.**) to be attended on तत्र ब्रह्मा स्वयं नित्यं देवैः सह महीपते। अन्वास्यते नरश्रेष्ठ MahāBhā. iii.81.147; **1Aii** to wait upon तं तथा ... प्रेक्ष्य बान्धवाः। ... अन्वासन्सुचिरं कालं धृतराष्ट्रं तथागतम् MahāBhā. xi.8.4; यत्र ...। सीतयानुगतो रामो मुनिमन्वास्त तं चिरम् KathāSaSāg. xii.35.48; (**pass.**) to be waited on ब्राह्मणैश्च महाभागैर्वेदवेदाङ्गपारगैः। नित्यमन्वास्यसे राजन् MahāBhā. iii.78.9; योऽन्वास्यत पुरा वीरो वरस्त्रीभिर्महाभुजः। कथमन्वास्यते सोऽद्य MahāBhā. vii.55.7; अन्वास्यते समिति चामरवाहिनीभिर्यात्रासु चैषः NaiṣC.13.4 (comm. नलः ... चामरधारिणीभिरन्वास्यते सेव्यते); एष निवासतया परिगृहीतस्य महतः सालतरोरधस्तादन्वास्यते जाम्बवता AdbhuDa. 1.10 (3); **1Aiii** to wait for, cf. **अन्वासीन B**; **1B** to be engaged in, to participate in (religious rite) अथ वै वो मनसान्वासिष्महि इति JaimiBr. 1.154; कृत्वा मूत्रमुपस्पृश्य संध्यामास्ते स्म (v.l.अन्वास्त) नैषधः। अकृत्वा पादयोः शौचम् MahāBhā. iii.56.2; तेऽवतीर्य रथेभ्यस्तु ...। उपस्पृश्य यथान्यायं संध्यामन्वासत (v.l. अन्वास्यत) प्रभो MahāBhā. x.1.23; नगेन्द्रकन्या स्थाणुं तपस्यन्तमधित्यकायाम्। अन्वास्त इत्यप्सरसां मुखेभ्यः श्रुतं मया KumāSaṁ. 3.17; **2A** to remain, to be present सायं प्रातरेवैषा पत्न्यन्वास्ते BaudhŚS. i.72.16; नात्र पत्न्यन्वास्ते न संयाजयन्ति न समिष्टयजुर्जुहोति सूक्तवाक° BhārŚS. viii.21.15; एवं२ संनद्धाविमोक्षादन्वास्ते HirŚS. i.7.22 (161.9); **2B** to abide by, cf. **अन्वास्य B**; **3A** to take a seat at or near or around तिष्ठति च नान्वासीत नासनयोगविहिते HirŚS.xxvi.2.49. (31.14); मांसमेदोवसाहारैः ...। वृतः सखायमन्वास्ते सदैव धनदं नृप MahāBhā. ii.10.22; अन्वासत (v.l.अन्वासन्त) दुराधर्षं देवव्रतमरिंदमम् MahāBhā. vi.116.6; द्रोणं द्रुपदपुत्रेण निहतं मधुसूदन। कृपी कृपणमन्वास्ते दुःखोपहतचेतना MahāBhā.xi.23.34; अन्वासांचक्रिरे तत्र सुहृदः प्रीतिसंयुताः Rāmā.ii.242*(6); अन्वास्त राजसमितौ विधैर्विनोदैर्हृष्टः सुरेन्द्र इव देवगणैरुपेतः BrahmāṇḍP.ii.27.40; उदक्यान्वासते येषां ये च केचिदनग्नयः। कुलम्बाश्रोत्रियं येषां सर्वे ते शूद्रधर्मिणः CaturCin. i.35.22; **3B** to take a seat near लतागृहे नन्दनगर्भशोभिन्यासीनमन्वासत गोपकन्याः Yādavā.8.92; **4** (**pass.**) to be followed आचार्यानुगतो मार्गः शिष्यैरन्वास्यते सदा MahāBhā.vii.604*(1); अन्वास्यते समिति चामरवाहिनीभिर्यात्रासु चैषः NaiṣC. 13.4 (comm. अनुगम्यते); **5** to approach अन्वास्ते यः प्रियां भार्यां परेण मृदितामिह HariVaṁ. 118.22; द्राग्भिमां चमरीं पश्य सितवालामगच्छतीम्। अन्वास्ते चमरः कामी मां च पश्यति गर्वितः MatsyaP. 209.27.